

УДК 725.94 (450.621)

АРХІТЕКТУРА ДАВНЬОГО РИМУ

Студ. К.В. Клименко, гр. БА-1-15

Навч. керівник проф. З.В. Захожай

Київський національний університет технологій та дизайну

Архітектура – мистецтво будувати будинки і їхні комплекси, призначені для повсякденних запитів приватного, громадського життя і діяльності людей. Будь-який будинок укладає в собі життєво необхідне просторове ядро – інтер'єр. Його характер, виражений у зовнішній формі, визначений призначенням, умовами життя, потребою в зручності, у просторі і волі руху. Зв'язана у своєму розвитку з постійно мінливими матеріальними потребами людини, з розвитком науки і техніки, архітектура є однією з форм матеріальної культури.

Архітектура Древнього Риму зробила величезний внесок у світову культуру. У цей період римляни будують головним чином споруди практичного призначення - міські мури, дороги, мости, акведуки, базиліки, складські приміщення, цирки. Центром торговельного і суспільного життя Риму був форум Романум – площа, навколо якої розташовувались культові та громадські споруди. Для римської культової архітектури типовим був храм Вести, що мав округлу форму з колонами. Своєрідними були й погребальні споруди – мавзолеї, колумбарії, які мали різноманітні архітектурні форми - у вигляді вежі, хлібного кошика, піраміди тощо.

Римляни звернулися до нових конструкцій – арки і зводу. У Римі зводили величезні зводи з каменю чи, частіше, з бетону; з'єднувальною речовиною служив вулканічний попел – пуццолана. Бетон заливали в дерев'яні форми - опалубку. Коли бетон застигав, форми видаляли, але оскільки їхнє створення вимагало чималих зусиль і часу, оптимальним рішенням було використання одних і тих самих простіших структур. Якщо арка чи звід зводилися в камені, необхідно було споруджувати тимчасові дерев'яні конструкції-кружала, що підтримували звід до завершення робіт. Саме в інженерно-будівельній справі римляни досягли найвищих результатів.

Архітектура часів Августа наслідувала цілі звеличення Риму. Августу подобалося говорити, що прийнявши Рим цегляним, він залишив його мармуровим. На Марсовому полі в 9 р. до н.е. було споруджено відомий Віттар миру, стіни котрого були прикрашені рельєфами, які зображали урочисті процесії. Віттар миру Августа повинен був прославляти добу щастя та благополуччя. Розвиток архітектури вів до появи настінного живопису. Фрески зображали мальовничі картини на міфологічні, історичні, побутові сюжети та нагадували грецькі.

Архітектура Стародавнього Риму – одна із найбагатших у всьому світі і вона гідна того, щоб займати передові місця в світовій культурі. Чим ближче кінець Риму як світової держави, тим більше монументальності набувала його архітектура, найбільше це проявилось в епоху, коли на зміну принципату прийшла домінація. Величезні терми Діоклетіана перевершили своїми розмірами терми Каракали, колосальним був і палац Діоклетіана, збудований близько 305 р. неподалік від Салони в Далмації, в околицях нинішнього Спліта, про що і сьогодні нагадують величні руїни його воріт. Розвалини Нової базиліки в Римі, побудованої на Форумі Максенцієм та Константином (кінець IV–початок V ст.), також свідчать про монументальність: ширина середнього нефа сягає 35 м. Прикрашена мармуровими залами і багатим стінним орнаментом, вона була одним з самих вражаючих споруд імперії. Римська будівельна техніка й архітектура справили великий вплив на західноєвропейську архітектуру, особливо Іспанії, Франції, Італії. В основі архітектури християнських церков лежала римська базиліка.